

Zornice

Měsíční příloha „HLASU VOLYNĚ“ pro mládež.

Řídí Josef Foitík (Wilhelmówka, poczta Bludów.)

Co těší a co bolí.

Blíží se zase 28. říjen a 11. listopad, slavné dni v dějinách bratrských národů československého a polského.

Mnoho se bude v oněch dnech mluvit o minulosti, a činech našich předků, slavných vědců, chrabrych legionářů a podobně.

Mnoho se bude mluvit k mládeži, bude se jí připomínat, co je její povinnosti, co má činit, jak zaříditi svůj život, a t. d.

Nebude škodit, když také my v naši „Zornice“ se nad touto věcí více pozastavíme.

Víme o tom, že český národ byl 300 let jařmen němectvím, které usilovalo jej vyhladit z povrchu zemského. Leč toto úsilí bylo marné. Český lid se udržel a spíše naopak, posilován svými buditeli, připravoval se k svému osvobození. Dlouho arciť musel na to čekat, ale konečně i 300 let minulo, jako všecko na světě mine. Politicky se český národ osvobodil a je mu dána možnost žiti svobodně mezi svobodnými národy. Také polský národ po dlouhých útrapách odzískal svoji svobodu. To jsou ty fakty, které nás těší.

Všechno má však líc a rub.

Řekli jsme, že národ byl povzbuzován svými buditeli. Jak ohromná to musela být práce, jak veliké oběti si to muselo vyžádat, aby národ zůstal uvědomělým a ke všemu aby hyl schopen aktivní práce osvobozovací. O tom si dnes těžko učiníme představu. Národní buditelé však svou práci vykonali dobře, svůj život vyplnili tak, jak jim povinnost a dobrá čest přikázala. Dnes povinnost ukládá zase národu, aby se svým buditelům odvděčil, neboť dílo osvobozovací není ještě ukončeno. Ačkoliv se národ český osvobodil politicky, není ještě osvobozen mravně. Ještě dnes jest národ štván politickými stranami, jest trhán na politické skupiny. Rovněž nábožensky nežiji svorně. To vše dokazuje, že ještě bude třeba dlouhou řadu let, než se skutečně osvobodí.

Co však jest bolestného, že řídnu řady buditelů, kteří by národ vedli k lepšímu zítřku, kteří by vychovávali nového člověka. Celá řada velikých žen a mužů, kteří znali lid a uměli proň pracovat, odešla. Stačí vzpomenouti jen některých: Adolf Heyduk, Alois Mrštík, A. Jirásek, Karel Rais, Růžena Svobodová, Karel Klostermann, Thomayer, Baar, Krasnohorská, Těsnohládek, K. M. Čapek-Chod, Wolker, Hvězdoslav, Kukučín a jiní, kteří své duše již vyzpívali a odešli do Neznáma. Život nezadržíme: v několika letech odejdou ještě někteří a zůstanou jen mladí, kteří se věnují jiné práci. Z mladých spisovatelů českých si skoro všichni libují v sensačních povídkách, které dráždí čtenářstvo do krajnosti. Dnes je svět takový,

že touží jen po sensacích a dráždění a kdo d. káže o sensacích psát, ten je v oblibě. Tohle je vážná věc a nad tou by se měli myslící lidé zastavit a náležitě ji, dukud není pozdě, usměrnit.

Také nás na Volyni osud nemilosrdně stihá. Odešel nam nedávno náš velký pracovník, Art. Perný a ještě na jeho místo nikdo nedorostl, když odešel zase náš bývalý poslanec Vl. Meduna. Výstižně pravil Sládek ve své básni: „Naši staří odcházejí... vzhůru mladá chasc, teď je na nás řada...“ Bohužel, není vidět, že by se ti mladí u nás příliš hnali do veřejné práce. Stesky na naši českou inteligenci jsou už všeobecně známy a jsou i oprávněny. Můžeme to pozorovat všude, že nedostatek pracovníků jest citelný. Np. při našem Hlasu Volyně, starší dopisovatelé, kteří ještě jakž takž drží jaksí ochabují, článek od nich je už nyní skoro vzácností. A mladí, noví se nehlasí!

Je to nepochopitelné proč se tak děje. Vždyť víme, že studovaných lidí přibývá, jak ve městech tak i na vesnicích, ale státi se dopisovatelem časopisu, který dopisovatelé potřebuje, o to se nepokouší nikdo.

Ani naše Zornice za tři roky svého vycházení nedokázala si mezi mládeží získati spolupracovníky. Žeby u nás několik mladíků chtělo býti redaktory Zornice, to nám je známo. Zapomínají však oni mladí páni na to, že k tomu je třeba určité přípravy — tou by jim mohlo být právě psaní do svých novin — a pak znalost češtiny slovem i písmem. Naši čtenáři si přejí, aby Hlas Volyně byl obsáhlým časopisem, kde by se o všem mohli dočísti a z něhož by mohli čerpatí různá poučení. K tomu však je třeba míti kadr stálých dopisovatelů. Bolí nás to, že jimi žádný nechce být, snad se naši lidé za psaní do novin stydí, ačkoliv jest to práce záslužná a snad také kdy si dojde svého ocenění od naší veřejnosti.

To jsou věci, o kterých bychom měli trochu pomyslet a až budem při národních oslavách slyšet ty krásné řeči, tak si při nich slíbit, že každý učiníme něco pro svoji menšinu na Volyni, a těm slibům dostát.

J. F — k.

Člověk a kultura.

Jos. Foitík.

Přiblížené nebe.

My se asi nedočkáme té chvíle, kdy člověk stane na některém z hvězdných světů. Ale ta chvíle rozhodně přijde — dle tvrzení učenců — bude to trvat ovšem ještě hezkou „chvílí“, než se tam dostane raketou nebo jiným druhem letadla, které k tomu účelu v budoucnu člověk sestrojí.

Zatím se člověk spokojuje tím, že si vzdálené světy přibližuje ohromnými dalekohledy, jež jsou základně dvojího druhu. Je-li dalekohled zbudován z čoček, sluje refraktor. Je-li opatřen dutým zrcadlem říká se mu reflektor. V refraktoru je obraz obrácený a pozoruje se zvláštním přístrojem, jemuž se říká okulár. Reflektor dává obraz přímý.

Největší refraktor má hvězdárna Ierkesová s čočkou v průměru 102 cm, kdežto největší reflektor je v hvězdárně na Mont Wilsonn v Kalifornii, jehož zrcadlo má v průměru 254 cm. Hvězdárny se dnes staví na vysokých místech, aby měly volný rozhled a dále od rušných měst, aby stroje observatoře nebyly rušeny otřásáním a pozorování aby nestěžoval dým továren.

Nad hlavním budovou bývá otáčecí kopule, aby bylo pozorování možné všemi směry a v každou dobu. V některých observatořích se zvedají celé podlahy se všemi nástroji. Vpadá to asi takto: dalekohled je upevněn na jakemsi podstavci uprostřed a kolem něho podlaha se buď zvedá, při čemž se dalekohled klade vodorovně, nebo šikmo dle potřeby, nebo se zase podlaha spouští dolů a dalekohled se staví kolmo, při čemž se da otáčet všemi směry.

Těmito ohromnými dalekohledy přibližuje si člověk některé hvězdné světy tak blízko, že na nich rozeznává hory a vody. Měsíc takto pozorovaný představuje se jako chromná stříbrná koule s rozervanou půdou a s kratery vyhaslých sopek. Je to svět bez vody, bez oblak, bez deště a bez bouří. Svět bez rostlinstva a živých bytostí — jen holé skály a mrtvé pouště. Je od nás vzdálen „jenom“ 380.000 km.

K slunci bychom prý dojeli rychlovlakem — za 160 let, — neboť je vzdáleno od nás „pouhých“ 150 milionů km. Hvězdářský dalekohled nám jej však přiblíží, že se nám jeví jako ohromná ohnivá koule ze samých žhavých plynů, jejíž povrch

Praslovanská bahenní osada z doby před 2.500 lety.

Od nějaké doby pozornost archeologického světa je upřena na veliký poloostrov jezera Biskupiňského, nedaleko města Znina ve Velkopolsce, kde byla objevena praslovanská bahenní osada z doby před 2.500 lety.

Malý tento kousek země, měřící sotva 15.000 m², je vsutku pokladnicí vědy, neboť jí umožňuje učiniti si věrnou představu o hmotné kultuře pravěkých Slovanů z doby, kdy říím byl ještě v plenkách a dnes slavné Pompeje měly se zroditi teprve o 7 století později.

Tolik šalebných bájí šířili dosud odvčcí nepřátelé Slovanstva, neváhající často ani podělat vědecké údaje, takže my sami jsme do jisté míry věřili ve skutečné barbarství svých předků dávné minulosti. Mluví-li se kdy o pravěkých Slovanech z doby 700—400 let před Kristem, zajisté ne jeden z čtenářů si představuje, nectesané divochy, oděné v pocuchlané kůže, žijící v bidných dřách nebo chatách a živící se výhradně syrovým masem z ulovené zvěře.

Abychom se úplně přesvědčili, jak se tento uměle vykonstruovaný obraz neshoduje se skutečným stavem věcí, stačí, seznámíme-li se s výsledky výzkumů vykopávkové výpravy poznaňské univerzity, pracující pod vedením magistra Z. Rajewského, kterého vyslal do Biskupina proslulý polský

se stále mění, která ani uvnitř není klidná. Tam není také žádný život, neboť je to skutečná výheň, která už miliony let ohřívá světy a ještě nějaký ten milion let hřát vydrží. A „hvězdy?“ Některé jsou ještě ve stavu plynném, ve vývinu, v němž před miliony let byla i naše Země. Jiné jsou už zase vyhaslé, jak vyhasné naše Země kdysi také. Z nejbližších jen asi Venuše (Večernice-Jitřenka) je v podobném stavu jako naše Země. Je však stále obalená hustým závojem mlh a par, tak že pozorování jejího povrchu není valné. Jsou-li tam lidé — a snad jsou — žijí ve větším jasu a teple než my, ale slunce vidí jen jako velikou světlou skvrnu skrze husté oblaky, které Venuši obklopují. Hvězd odtamtud není úplně vidět, a tak lidé na Venuši jsou zbaveni krásných hvězdnatých nocí, jaké my tak často vidíme, a jichž kouzlo na nás tak mocně působí.

(Dokončení příště.)

O nás — pro nás.

Největší povinnosti člověka je býti člověkem. Kdo žije živočišně, staraje se jen o ukojení potřeb svého těla, již lácňými smysly volá po ukojení živočišných potřeb, ten není plným člověkem, nedorost ještě plně lidství. V tom právě spočívá veliký rozdíl mezi člověkem a živočichy, že člověk jako bytost rozumná soustřeďuje ve svém duševním životě největší a nejposvátnější tajemství vesmíru, své vlastní svědomí, které mluví řečí jasnou ke každému o dobru a zlu! Je to naše svědomí které nám káže, abychom tak jednali, aby naše jednání mohlo se stát všeobecně platným mravním zákonem.

(N. L.)

praehistorik prof. J. Kostrozewski.

Poloostrov biskupiňský byl kdysi výspou, kterou omývaly se tří stran vlny jezera, se čtvrté strany byl oddělen od pevniny bahniskem. Byl to blátivý terén, nezdravý a nevlidný, zato však samou přírodou opevněný — znamenité hradisko v dobách nepokojných. Budující v těchto místech své hradisko, naši předkové jasně dokázali svou dovednost a rozvážnost.

Vybrali si skvělé místo, na němž dovedli záměrně vytvořit plán osady. Svědčí to o pružné organizaci a kázni, protože v zastavení poloostrova lze pozorovat nepopiratelnou jednotu a účelnost. Vidíme tady, že břeh je zabezpečen mocnými dřevěnými jehlanci o něž se tříští vlny, za nimi obklopuje osadu jako pás obranný val, nasypáný z hlíny a kamení do trámových beden, položených do různých úhlů. Za valem, z vnitřku, se táhne okružní ulice, do níž ústí četné rovnoběžné příčnice, směřující bez výjimky od východu k západu. Všechny ulice jsou vydlážděny trámy na prouťovém podkladě. Domy stojí podél příčných ulic v rovných řadách, přitisknuty k sobě štítnými stěnami, s jediným vchodem na jižní straně, aby se udrželo teplo.

Trámová soustava, již užívalo obyvatelstvo při stavbě chalup vyžadovala přímo udivující zručnosti při zpracování dřeva, neboť šlo o roubení nosných trámů do nárožních a středních pilířů. Skutečnost, že tehdejší obyvatelé měli k práci jen bídné sekyrky, většinou bronzové, a přece si vy-

Dívčí hlídka.

Dobrá rada dívkám.

Jest pravdou, že po bok inteligentního a školeného zemědělce patří opět jen vzdělaná selka. Ale jak politováníhodná jest vzdělaná a inteligentní dívka, která se jakýmsi řízením osudu dostane do rodiny nevzdělané. Do rodiny, která, krom všední práce hospodářské, nechce uznat více nic za nutné. Čtením — prý si kaziš zrak, do nějakého spolku vztupit — co z toho budeš mít, musíš hned dát členské, raději si kup šátek, takové a podobné vtipy hned člověk uslyší. Takoví lidé mají krátký program žití: pohnojit, zasít, sklídit, dobře prodat, nakoupit hodně šatu a musí se holka líbit; vždyť jí dají pár stovek nebo morgů. Nač tedy obtěžovat hlavu učením a zahálet u hnih? Jak se cítí vzdělanější žena v takové rodině utopená! Číhají na každý krok, na každé slovo a jednání, by ve všem mohli najít chybu, ze všeho se vysmát a dobře člověka potupit, jako by se mstili. Nikdy upřímně neporadí, ale škodolibě se vysmějí: je učená a takové hlouposti neví. Dobře když se které děvče z hospodářství dostane zase do hospodářství. A měli-li rodiče dívky jinou živnost, co potom? Uzná-li někdo co sebezapření, co tvrdého úsilí, co námahy musí taková žena vynaložit, aby zvyknout, aby vše pochopit, náležitě vníknout do každé maličkosti, aby byla spokojena sama s sebou dle svého rozumu a aby byli spokojené také s ní? Ne nikdo — nikdo neuzná, nikdo neporozumí, nikdo neocení! Taková žena má život zmařený. A proč? Vždyť měla nejlepší úmysl: vše podstoupit vše překonat. Snad proto ztrpčují život, že není z nich a nepatří k nim...

K Vám se obracím, milé dívky, které se chcete provdati. Vyhledávejte si muže sobě rovné, s živností v kterých jste vyrostly. čemu jste zvykly; nebudete se muset tolik obětovat, budete více

brali tuto složitou konstrukci, vyžadující většího množství sloupů, jasně dokazuje, že dovedli správně rozložití tíhu stěn i vysokých střech na bahnitém základě.

Hladina jezera Biskupiňského přirozeným hrazením odtokových vod se postupně zvyšovala; to časem přimělo obyvatelstvo k opuštění hradiška. Na druhé straně však celý poloostrov byl zaplaven vodou, což přispělo k zachování osady v podobě, v jaké ji vidíme dnes. Zřejmě přečkaly věky jen spodní části staveb, zbytek podlehl ničivým vlivům ovzduší. To však, co zůstalo, stačí nám v četných případech, abychom si představili celek. Tak nalezen střední pilíř se třemi břevny, což dovoluje zásadní domněnku, že některá stavební byla dvoupokojová. Ať je tomu jakkoliv, víme bezpečně, že domy byly prostorné (většinou 7x9 m), měly stropy a podlahy z trámů, okrouhlá ohniska z kamene byla postavena uprostřed domu, po pravé straně vchodu. Ještě dnes můžeme shlédnout na jednom z ohnisk tyč od rožně a nádoby na vaření.

V Biskupině se dále dovídáme, že už tehdy, v oné dávné předhistorické době, do níž spadají nálezy z vykopané bahenní osady, rozloučilo se obyvatelstvo s lovem jako s hlavním zdrojem svého živobytí. Lov byl jen doplňkem a prováděl se do značné míry, abychom užili dnešního výrazu, ze sportu, hlavně však pro jelení parohy, které byly vítaným materiálem k výrobě zbraní, motyk

žit a méně trpět. Upřímně Vám radí jedna z těch, která svou chybu již nemůže ničím napravit.
Zmařený život.

ROZMANITOSTI

Polští vzduchoplavci spadli do tundry.

Letěli balonem z Varšavy a vítr je zahnal až nad severskou tundru. Obal balonu se roztrhl a oni klesali mlhou k zemi. Ještě dlouho letěli několik metrů nad zemí, až nakonec narazili na nízký pahorek a uvízli. Zjistili, že jsou necelých 25 km od řeky Oněgy, a rozhodli se, že tam dojdou. Vzali si na cestu něco potravin a vydali se na cestu. Byla to však velká svízel! Tundra byla jediný močál a ztroskotaní letci zapadali do bahna až po pás. Po hodině namáhavé chůze poznali, že ušli sotva sto metrů. Oděv i cbuv měli brzy úplně zničenou. K dovršení nehod všechny zápalky jim v dešti zvlhly, takže se v noci ani ohřát nemohli. Teprve pátého dne, s vypětím posledních sil, doplížili se k rybářské chatě na břehu řeky. Rybáři se zprvu polekali, protože je považovali za uprchlé trestance. Tak byli otrhání a zabláceni! Teprve když jim vysvětlili kdo jsou, ujali se jich.

Zmizí veliké jezero.

Čadské jezero v Africe je veliké jako Belgie, ale snad už za deset let zmizí s mapy země, neboť rychle vysychá. Dnes je většinou půldruhého metru hluboké, kolem má jen veliké bažiny, ale pak bude na jeho dně jen suchý písek, neboť scouvisí s pouští Saharou. Na neštěstí pro okolí jezera se jedna z řek, které mu přivádějí vodu, obrátila do jiné krajiny a ústí docela jinam než dříve. Z jezera prosakuje voda pískem široko daleko a tak napájí hluboké artézské studny v krajině šestkrát větší než Čechy. Až vyschne, možná že ani studny nedají vodu.

a pod. Jejich hlavním zaměstnáním v oné době bylo rolnictví a chov dobytka. O tom svědčí velké množství nalezeného zrní různých druhů obilnin: žita, ječmene, pšenice, prosa a jiných hospodářských plodin, jako máku a lnu. Bylo tu také hojně kostí domácího zvířectva, koni, krav, vepřů, koz, ovcí a psů.

Domácí hospodářství našich praotců v Biskupině mělo již tehdy vysokou úroveň. Ve sbírce vykopávek vidíme cedníky a kádě na výrobu sýra, mělké hliněné talíře k pečení koláčů podpepelných. Keramické úlomky, v osadě nalezené, prokazují jemný estetický cit hospodyň, které vyráběly sběračky a hrnce. Je to nádobí pěkných tvarů, pečlivě pracované. Nemale námahy vyžadovaly ozdobné, ryté ornamenty; některé nádoby byly polity bílou hmotou nebo malovány okrem. Bylo nalezeno také mnoho náčiní grafitového pečlivě uhlazeného.

Pokud jde o oděv, není pochybnosti, že se už nosila tkaniva, poněvadž mezi nálezy jsou přeslice, vřetena a člunky tkalcovského stavu. Obyvatelstvo mělo zálibu ve špercích, jak dokazují nálezy růžence z modré skloviny — egyptského dovozu — dále náramky, jehlice a jiné bronzové ozdoby, které se odlévaly do hliněných forem.

Takový je pravdivý obraz předhistorické kultury našich praotců podle nejnovějších výzkumů, jež jsou důležitými pro všechno Slovanstvo, neboť jde o společnou minulost.
Nár. Pol.

Žena přeletěla sama Atlantický oceán.

Je to Angličanka Markhamová (merkemová). V Novém Skotsku v Americe musela však nouzově přistat. Její letadlo se při tom zarylo předkem do země. Letkyně však vyvázla bez pohromy a jiným letadlem doletěla do Nového Yorku.

Jak zvířata dovedou snášet hlad.

Mezi zvířaty se vyskytují skuteční umělci v hladovění. Jsou to ponejvíce zvířata odkázaná na pravidelnou denní stravu, nesnášejí dlouhého postu. Pes a kočka po desetidenním hladovění zajdou. Antilopa vydrží bez trávy 20 dní. Orel může hladověti až dvacet osm dní. Krokodil snese až dvouměsíční půst. V Rusku byli pozorováni medvědi, kteří dovedli hladověti až 6 měsíců. Nejdéle bez potravy vydrží hadi. O některých amerických a afrických hadech se vypráví, že vydrží o hladu až rok.

Rostlo někdy obilí v divokém stavu?

Když běloši po prvé navštívili Severní Ameriku, Indiáni už pěstovali obilí všech druhů a odrůd, které známe dnes. Ale nebylo zjištěno nikde na celém světě, že by někde obilí rostlo v divokém stavu. Nepodařilo se objeviti žádný původní typ obilí a neexistuje přijatelná teorie o tom, jaké to náhodné křížení dalo vzniknouti této rostlině. Bylo to dílem náhody, či výsledkem prací nějakého indiánského pěstitele? S botanického stanoviska obilí leží mezi druhem t. zv. sorghum a jihoamerickou travinou teosinte a obilí vzniklo křížením těchto dvou rostlin.

Uražená hadí hlava usmrtila kočku.

V Americe se letos rozmnožili jedovatí hadi. Před několika dny zabil jistý farmář opět dva. Uřízl jim hlavy a zahrabal je do písku. Domníval se, že tak už hadi nemohou nikomu uškodit. Zanedlouho však spatřil velkou kočku, jak se svíjí na zemi v křečích. Když ji prohlédl, shledal, že má kočka na spodu zakousnutou hadí hlavu. Kočka vyhrabala všetečně z písku hadí hlavu. Stahovací svaly se však samovolně sevřely a hlava se zakousla do kočičího těla. I po smrti hada měl jed smrtelný účinek.

Největší mamutí zub.

Mamuti byli sloni, kteří žili na zemi naposled asi před 20.000 lety. Dávno vyhynuli a zůstaly po nich u nás a v daleké Sibiři zbytky. Mamuti měli kly jako sloni, ale větší a zahnuté vzhůru. Největší takový kel, jaký byl po nich nalezen, je 5 metrů dlouhý. Pěkný zoubek!

Jak plavou zvířata.

Téměř všechna zvířata jsou plavci od narození a nějaký zvláštní smysl je poučít, co mají dělat dostanou-li se do vody, aby zní vyplavali. Jen opice a velbloud tvoří výjimku a neplavou. (Opice, která se tolik blíží člověku!) Dokonce kočka patří k nejlepším zvířecím plavcům a slon se svou ohromnou těžkopádností dovede se udržet 24 hodin nad vodou, jak dokázaly četné případy. — A slon mimoto používá vody i jako dobrého prostředku k ochlazení bez nebezpečí, že by utonul. Když je mu velké horko, ponoří se celý do největších hloubek a jenom chobot nechá nad vodou.

Nové ovoce.

V Szegedu se podařilo jednomu zahradníkovi vypěstiti po tříletých pokusech křížením mandlovníku s broskví úplně nové ovoce. Nové plody vypadají jako broskve podoby mandle, váží 12—15 dkg a rovněž chuť jejich upomíná na mandle a broskve. Nové ovoce jest nyní zkoumáno odborně a kruhy ty také dají novému plodu přiměřené jméno. Zmíněný pěstitel má za to, že již příštího roku bude moci býti ovoce to vyvezeno.

Smích a zdraví.

Volný, upřímný smích nejlépe povzbuzuje náš organismus, chrání proti trudmýslnosti a vůbec je známkou dobrého zdraví. Eskymáci na př. mají zvyk začínati každou úmluvu smíchem, jednání mezi kmeny se začíná komickým divadlem. V psychiatrických ústavech pokládají veselý smích za známku uzdravení nebo alespoň za počátek uzdravení. Smích zlepšuje oběh krve a zesiluje činnost plic. Ze všech tvorů hlasiť se směje jen člověk. Dítě začíná se usmívati asi čtvrtý den svého života, ale pravý smích přichází teprve asi 110. dne. Další fáze smíchu je spojena většinou s příjemnými zjevy: spatřením milého člověka, chutného jídla, hračky atd. Pařížský lékař A. Briand doporučuje lidem, kteří chtějí přibýti na váze, aby se často a upřímně smáli. Smíchem se otřásá svalstvo bránice a celého zažívacího ústrojí, zažívání se urychlí a stoupne chuť k jídlu. Jako důkaz správnosti své teorie uvádí lékař některé komiky, kteří smějíce se ve svém povolání každodenně, nápadně v krátkém čase ztloustli.

Kyselé zelí léčí.

„Přírodní lékař“ dr Roemer v malém horském říšskoněmeckém městečku uveřejňuje výsledky svých pokusů o léčení různých chorob kyselým zelím. Při spotřebě 50 dkg syrového kyselého zelí a i většího množství denně vyléčil prý případy záduchy, dny, zácpy a hostce. Hoiný obsah mléčné kyseliny a t. zv. cholin v kyselém zelí dovedou prý přivoditi jakýsi přerod celého těla.

Pro zasmání.

Před Bedřichem Velikým stanul kdysi důstojník, aby poděkoval za udělené vyznamenání.

„Vaše Veličenstvo, příznávám se, že se téměř ostýchám připnouti si tento řád, neboť jsem si jej nevydobył na poli válečném.“

„Nebud' blázen, člověče,“ zasmál se vladař, „a připni si jej docela klidně. Ani mne nenapadne, abych k vůli tobě začínal nějakou válku.“

*

Farmář pozoroval automobilistu, který se již přes hodinu trápil se svým sešlým vozem. „Co koukáte?“, vyjel automobilista na farmáře. „Což je to první vůz, který jste ve svém životě uzřel?“ „Ne, odvětil farmář, ale vypadá zrovna tak.“

*

Návštěvník: „Jak jsi stár, synáčku?“ Bostonský hoch: „To je těžko říci. Dle posledních školní zkoušky mám psychologické stáří 11 a stáří morální 10 let. Anatomický jest mi 7, duševně 9 roků. Chronologicky je mi 8, ale na to se dnes nikdo neptá.“